

KIRUNA

information

Nu renoverar vi Simhallsbadet

Skolan satsar på teknik och naturvetenskap

Kirunabostäder energisparar

Så blir den konstnärliga
utsmyckningen på
Nya Raketskolan

En Kirunabo lämnar
ifrån sig cirka 450 kilo
sopor per år.

Vi producerar massor av sopor men
allt hör inte hemma
i sopppåsen!

Trappan - en metod för
krissamtal med barn och ungdom

”Jag tror på samarbetstanken”

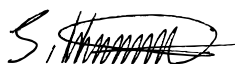
Vi har under det senaste året försökt bli bättre på att informera om de kommunala verksamheterna. Nästa år kommer vi dessutom att utöka informationen genom att ge ut ett särskilt informationsblad om stadsomvandlingen. Som kommunchef är jag både imponerad och glad över vad medarbetarna i organisationen gör för att göra skillnad i vårt samhälle. Kommunen levererar skola och omsorg för gammal som ung, vatten och parkskötsel, fjärrvärme och sophantering, kultur och fritid, myndighetsutövning som gör att inte EN individ eller organisations frihet skapar ofrihet för övriga och en massa annat. Vi gör det 365 dagar om året och 24 timmar om dygnet. Eftersom kommunen levererar samhällsnödvändiga tjänster så spelar varken väder, vind eller finanskriser någon roll, leverans gäller.

”Det finns så mycket positiv kraft i samhället som skulle komma alla till nytta om vi bara träffas och gemensamt bestämmer oss för att göra något.

Under 2012 kommer vi att vända oss ut till er för att få er hjälp och era idéer för att skapa ett ännu bättre samhälle. Ett samhällsövergripande förbättringsarbete kommer att påbörjas där vi gemensamt ska ta fram vision, mål och strategier. Jag tror på samarbetstanken där vi i organisationen, både medarbetare och politiker, ska ut på arenorna och möta er för att lyssna, diskutera och komma fram till bra lösningar. Det finns så mycket positiv kraft i samhället som skulle komma alla till nytta om vi bara träffas och gemensamt bestämmer oss för att göra något. Det behöver inte alltid ligga en doktorsavhandling till grund för en förändring eller förbättring, många gånger är det de enkla knepen som förenklar livet. Huvudsaken är att det bli bra och att det händer något.

De år som nu ligger framför oss kommer att vara de som i historieböckerna kommer att beskrivas som den period som gav oss ett varierat utbud av bostäder, en ny skola, en helrenoverad simhall, ett nytt äldreboende och en ny och fräsch idrottshall. Vi kommer även att ha en stadsplan för det nya Kiruna där investerare står i kö för att bygga och etablera nya verksamheter. Vi kommer att fortsätta renovera och snygga till hela samhället så att både vi som bor här och de som kommer att flytta till oss kan känna sig stolta och glada över att bo i Sveriges nordligaste och bästa kommun.

Läs, begrunda och diskutera!

Stefan Hämmäläinen
Kommunchef, Kiruna kommun

E-post till kommunkontakten: kommun@kommun.kiruna.se Vår hemsida: www.kommun.kiruna.se

Ps. Kiruna Information finalist i tävlingen om Svenska Publishing-Priset!

Kommunens egen tidning nominerades av organisationen Populär Kommunikation till tävlingen och gick till final tillsammans med fyra andra bidrag i kategorin Medborgartidning. De övriga var Täby kommun, Östersund kommun, Borås stad samt Älvstranden Utveckling AB som är ett kommunalt utvecklingsbolag i Göteborg. Täby kommun vann med sin tidning Estrid och Kiruna Information kom på en hedersam tredjeplats i tävlingen. Läs mer: www.popkom.se

KIRUNA
information

KIRUNA information ges ut av Kiruna kommun och delas ut till alla hushåll i kommunen.

Ansvarelig utgivare: Stefan Hämmäläinen

Redaktör: Ulrika Hannu

Kontakta redaktionen:

ulrika.hannu@kommun.kiruna.se

tel: 0980-70 000

Se även www.kommun.kiruna.se

Redaktionsgruppen består i detta nummer av:

Ulrika Hannu, Mariann Nordmark, Lisbeth Pekkari, Catrin Eriksson, Stefan Wikström, Marianne Öhman och Anne-Sofie Koivisto, Kiruna kommun, Stina Johansson, TVAB, Åsa Redin, KBAB samt Petra Sternlund, Krauz & Co.

Produktion: Krauz&Co. reklambyrå

Omslagsbilden

Inga batterier i soptunnan, tack!

Bilden är tagen av Sandra Eriksson.

BAKGRUND:

■ ■ Kiruna Simhallsbad invigdes 1958 och är förmodligen ett av de äldsta baden i Sverige som ännu inte genomgått en helrenovering. De flesta baden i samma ålder är redan inne på sin andra renovering.

2010 beslutade kommunfullmäktige därför att totalrenovera simhallsbadet och 68 miljoner kronor avsattes för detta. Projekteringen visade dock att renoveringsbehoven var större än man trodde och summan utökades till 120 miljoner kronor.

Renoveringsuppdraget upphandlades och det enda anbud som kom in uppgick till 170 miljoner kronor. En av anledningarna till den höga summan ansågs vara högkonjunkturen i Kiruna.

Det höga anbudet ledde till att kommunledningen i september 2011 beslutade att ta fram ett nytt förslag för renovering av Kiruna Simhallsbad.

Simhallsbadet har varit stängt sedan april 2011 på grund av arbetsmiljöproblem.

Originalet. Så här såg simhallen ut i originalskick under 1960-talet. Nu blir Actic gym kvar på Sporthallen, läktaren rivs och väggen återställs i ursprungsskick. Foto: Börje Rönnberg, Kiruna kommuns bildsamling.

Det blir ny rutschkana och bubbelpool!

Nu börjar reparationerna

I slutet av november 2011 antog kommunstyrelsen förslaget att Kiruna Simhallsbad ska renoveras för cirka 33 miljoner kronor. Förslaget innebär att badet kan öppnas igen i december 2012. Text: Mats Dahlberg

Kiruna har den högsta badfrekvensen per innevånare i Sverige.

– Därför vill vi i kommunledningen inte att badhuset ska hållas stängt mer än nödvändigt ur arbetsmiljö- och funktions-synpunkt, säger kommunalrådet Kristina Zakrisson.

Att bygga ett nytt bad i simhallsbadets

storlek skulle innebära att Kirunaborna blev utan bad i 4-6 år och ett mindre bad skulle inte motsvara Kirunabornas behov, menar kommunalrådet.

Det är huvudkonsulten MAF Arkitektkontor AB tillsammans med konsultföretaget Weedo AB som tagit fram det nya

renoveringsförslaget som antogs av kommunstyrelsen.

Förslaget utgår från att arbetsmiljö och funktion säkerställs, lokaler som inte behövs eller kan ersättas med andra lokaler, renoveras inte och att Kirunabornas behov av simhallsbad tillgodoses så fort som möjligt. >>

>> **Det innebär bland annat:**

- Totalrenovering av tvättrum och sanering av lokaler med fuktproblem.
- Ombyggnation av reningsverk, entré och omklädningsrum.
- Ny styrning av ventilation och komplettering av ventilationskanaler.
- Ny beklädnad av ytskiktet i motions- och undervisningsbassäng samt renovering av barnpool.
- Ny mobil handikapplyft vid bassäng.
- Floatingen rivs och ersätts av länge efterfrågad bubbelpool.
- Den 18 år gamla vattenrutschbanan rivs och ersätts med ny, anpassad till dagens krav.
- Läktaren rivs och återställs i ursprungsskick och Actics gym blir kvar på sporthallen.

För att säkerställa en god arbetsmiljö kommer man dessutom att kontinuerligt genomföra hälsokontroller av personalen och luftmätningar i simhallen.

– Arbetsmiljön för vår personal är oerhört viktig, säger Kristina Zakrisson.

Samtidigt som beslutet togs i november, fick också fritids- och kulturnämnden i uppdrag att påbörja en behovsanalys av ett nytt framtida badhus.

– De åtgärder vi gör nu, kommer att hålla i ett antal år framöver och vi vill inte hamna i en situation där vi återigen står utan bad. Därför påbörjar vi det förberedande arbetet med ett nytt bad redan nu, avslutar Kristina Zakrisson.

Foto: Petra Sternlund

Simhallsbadet strax innan stängningen i mars 2011.

Foto: Mariann Nordmark

Mary Rosenfors, tf planchef.

Sommaren 2011 undersökte Tyréns i Kiruna, på kommunens uppdrag, marken öster om staden. Mary Rosenfors är tillförordnad planchef på samhällsbyggnadskontoret.

Hallå Mary, Vad visar markundersökningarna i öst?

– Marken går att bygga på. På en del ställen i de undersökta områdena är det lite mer jobb än på andra men detta är något som går att åtgärda. Mindre föreningar har konstaterats och marken kommer att saneras så att man kan bo i området. Det är förvånansvärt lite föreningar. Det kan behövas mer detaljerade undersökningar när detaljplaner ska göras. Huvuddelen av marken består av sandig finkornig morän som är vanligt förekommande i Kiruna.

Startskott för arkitekttävling i juni

■ ■ **Förberedelser för arkitekttävling för en första etapp** av nya centrum pågår. "Tävlingen genomförs tillsammans med organisationen Sveriges Arkitekter, som har stor erfarenhet av tävlingar i Sverige", berättar Lars Fernqvist som på kommunens uppdrag är projektledare för tävlingen.

De tävlande ska ge förslag till ny centrumplan som sedan ska ligga till grund för hur en första etapp av den nya staden kan utformas. Tävlingsjuryn består av bland annat av Knut-Eirik Dahl, professor och arkitekt från Tromsø, Christer Larsson, stadsbyggnadsdirektör i Malmö, Björn Adolfsson, länsarkitekt, Thomas Nylund, stadsarkitekt samt olika referensgrupper. Den politiska referensgruppen, där alla partier ingår, har det avgörande och sista ordet. Vinnare presenteras årsskiftet 2012-2013.

Nytt läge för järnvägsstationen undersöks

■ ■ **Trafikverket samarbetar med kommunen, LKAB, turistnäringen** och konsultföretaget Ramböll i "Idéstudie om persontrafikens slutliga lösning". Studien är första steget för att ta fram flera förslag om var ny järnvägsstation – resecentra möjligen kan placeras.

Efter idéstudien kommer ett antal förslag att plockas bort och detaljstudier av kvarvarande alternativ påbörjas. Kommunen vill att den nya placeringen ska vara nära befolkningscentrat. Resultatet av idéstudien presenteras på kommunens hemsida första kvartalet 2012.

Planering för nytt informationscenter om stadsomvandlingen

■ ■ **Kommunen planerar för ett informationscenter** om stadsomvandlingen med bemanning under vissa tider. Hit ska både Kirunabor och andra intresserade kunna vända sig för aktuell information. Målet är att informationscentret ska kunna öppna under det första halvåret 2012.

Kiruna IF Ungdom tränar i ishallen. Foto: Ulrika Hannu

Matojärvi renoveras

Nu ska Matojärvi ishall få ett nytt tak. I slutet av förra året beviljade kommunfullmäktige två miljoner kronor extra för att nödvändiga reparationer ska kunna göras.

– Totalt får vi 2,8 miljoner kronor, det här kan innebära att vi kommer att kunna ge hallen ett ansiktslyft, säger Gert Mörtvik, beställarombud fastigheter.

I första hand är det taket som är i behov av en ordentlig reparation. Anders Burman, driftchef för kommunens utomhusanläggningar, berättar att det är andra omgången presenningar som nu ligger på taket.

– Det läcker in vatten, så det är ingen tvekan om att det måste lagas. Vad som i övrigt behöver göras i ishallen ska tas fram i samarbete med företrädarna för ungdomshockeyn. Gert Mörtvik säger att i nuläget bör pengarna räcka till mer än takreparationer.

– Å andra sidan vet man aldrig. Taket kan vara i värre skick än vi trott från början men blir det pengar över kommer vi givetvis att ta med oss deras önsknings. Text: Inger Wanhatalo

Gert Mörtvik, beställarombud och Anders Burman, driftchef är nöjda över att fått pengar till renovering av Matojärvi ishall. Foto: Inger Wanhatalo

Fritids- och kulturförvaltningen

Gymmet har hittat hem till Sporthallen

■ ■ När Simhallsbadet stängde på grund av arbetsmiljöproblem våren 2011 så flyttades personal och Actic gym över till Sporthallen. Gymverksamheten finns nu på våning 3 i Sporthallen. Både Actic gym och hela Sporthallen fick faktiskt ett lyft av flytten, säger simhallschef Hans Fernström och sporthallschef Ingemar Aho. För gymbesökarna har träningsmiljön förbättrats genom exempelvis bättre ventilation. Sedan innebar flytten också att Sporthallen kunde utöka sina öppettider rejält, vilket kommer alla besökare till godo. Text: Marianne Öhman

Sporthallen har öppet:

måndag-torsdag 06.00-23.00, fredag 06.00-20.00

lördag-söndag 08.00-18.00.

Stamkunden Ola Vennberg och kommunens friskvårdskonsulent Britt Hammar uppskattar den nya gymlokalen på Sporthallen.

Gemenskap och engagemang i Kuttainen

Full fart på och vid den bärgade färjan i Kuttainen.

I Kuttainen har man börjat med fårskötsel, en friskola har öppnats och Kuttainen blev vald till årets by i Norrbotten 2011! Byns idrottsförening har också utmärkt sig i år genom att få Hjalmar Nyströms-stipendiet för ideellt arbete. Detta i en by som avfolkas, ungdomarna dras till gruvan i Kiruna och universitetet i Luleå. Text och foto: Håkan Siggemo

Hur kan då en så positiv utveckling ske?

Svaret är att det finns många eldsjälar som arbetar för byns överlevnad. Det har tillkommit flera nya föreningar i Kuttainen som också förutsätter ideellt arbete, bland annat Isosaari ekonomiska förening, Tulinkisuando friskoleförening och Kuttainen intresseförening (isvägen).

Därutöver har man också börjat med fårskötsel. Tanken att börja med detta väcktes på en studiecirkel med arbetsnamnet "Framtid Karesuando". Initiativet till studiecirkeln kom från kommunens Landsbygds kontor och arbetsförmedlingen i Karesuando. Hushållningssällskapet var med som sakkunnigt vid det första mötet i Kuttainen där en arbetsgrupp bildades som senare mynnade ut till en ekonomisk förening.

Arrendeavtal skrevs, andelar såldes, fårbesättning köptes in, färjan bärgades, arbetstillfällena skapades redan under det första året. Ett fårhus på cirka 260

kvadratmeter byggdes och idag jobbar man med att restaurera en vandringsled på holmen och man har köpt in maskiner för höbärgning.

I samma veva som fårskötseln startade kom ett dystert besked som samlade byn. Skolan i byn skulle stängas. En ansökan om att starta en friskola skickades in och idag finns en fungerande f-6 skola med naturinriktning. Skolan har rekryterat ett antal personer från andra orter till skolan, så en viss arbetsinvandring har även skett till byn.

Förutom de två nystartade föreningarna är Kuttainen med i ett rikstäckande projekt där "Hela Sverige ska leva" är huvudman. Projektets intention är att skapa servicepunkter på landsbygden. Byns ungdomar har också varit aktiva. Under de senaste åren har flera ungdomsprojekt genomförts, bland annat har de restaurerat en igenväxt fiskestug och genomför varje år en skotersafari.

ÅRETS BY

FAKTA:

Återigen har en by i Kiruna

kommun valts till årets by i Norrbotten. Tidigare har både Jukkasjärvi, år 2003, och Vittangi, år 2007, fått utmärkelsen.

Länsstyrelsens motivation till Kuttainen - årets by 2011:

"Genom engagemang, kreativitet och samverkan mellan ideella krafter har man visat att det går att förändra livsvillkoren och göra det möjligt att skapa en gemenskap präglad av framtidstro"

En fårbesättning köptes in och skapade arbetstillfällena i Kuttainen.

Ångerrätt eller öppet köp? Kommunens konsumentvägledare ger dig aktuella råd:

Ser inte så äkta ut, jag vill ha ångerrätt!

Vill du byta din julklapp?

Idag kan en handlare välja om du ska få öppet köp eller bytesrätt på varan du köpt. "Tillämpar inte butiken något av dem kan du förhandla dig till det, eller låta bli att köpa varan", säger Monica Sandström, Kiruna kommuns konsumentvägledare. Text: Inger Wanhatalo

Garanti är numera även den frivillig från säljaren sida. Ångerrätt gäller i fjorton dagar men endast vid distansförsäljning. Det som däremot är en lagstadgad rättighet är reklamation, den gäller i tre år från det att du köpt varan.

– Men det kan vara knivigt att använda sig av den. Har du garanti på varan och garantitiden inte gått ut är det säljaren som måste bevisa att det inte är ett tillverkningsfel medan under reklamationsrätten är det du som måste stå för bevisen att det är det. Du måste kanske rent av ta hjälp av en expert för att komma någon vart, säger Monica Sandström.

Något man ska tänka på när man bor på våra breddgrader är att långt ifrån all teknisk utrustning är anpassad till den kyla som kan råda under vinterhalvåret. Läs därför alltid igenom bruksanvisningen ordentligt innan du gör en investering.

De flesta mobiltillverkare friskriver sig från fuktskador. Men vad kan hända när du kommer in i värmen efter att ha varit ute i 25-gradig kyla? Jo, risken finns att kondens kan tränga in i mobilen och orsaka fuktskador och då gäller varken garanti

Om du får problem med fuktskador och kondens när du använt din mobil i kyla gäller varken garanti eller reklamationsrätt.

eller reklamationsrätt. Det ses som ett handhavandefel och du får ingen ersättning.

En annan sak du bör tänka på är att det finns gott om telefonförsäljare som kanske inte har de bästa avsikter alla gånger.

– Betala aldrig en faktura om du inte gjort en beställning. Det kan sluta med att du sitter i ett avtal som kan löpa under flera år.

Monica betonar att en av de viktigaste sakerna du måste ha med dig är att du är konsument från det att du föds till det att du dör.

– Om du har koll på vilka rättigheter du som konsument har blir du en medveten konsument och därigenom blir det också lättare att undvika fallgroparna.

FAKTA

Konsumentverksamhetens huvuduppgifter är dels rådgivning och stöd till enskilda konsumenter, dels att förebygga generella konsumentproblem genom insatser som når ut och påverkar förhållanden för grupper av konsumenter. Konsumentvägledningen erbjuder kostnadsfri vägledning för alla som är folkbokförda i kommunen.

Vi ger råd och hjälp inom följande områden:

- Förköpsrådgivning – vi har tester, marknadsöversikter, faktablad och information. Besök oss innan du bestämmer dig.
- Klagomål – om det ändå går fel, om du är missnöjd med en vara eller tjänst som du köpt, kontakta oss.
- Juridik – vad säger lagen om dina rättigheter och skyldigheter, köp och avtal, garanti, bytesrätt, öppet köp, distansavtal och husköp?

E-post: **Kommunens invånare kan ställa konsumentfrågor via e-post. För att få svar (via e-post) måste alltid namn, adress och telefonnummer anges.**

Läs mer: www.kommun.kiruna.se/Vard-och-stod/Konsumentvagledning/

Öppet köp: du får pengarna tillbaka om du ångrar köpet och lämnar tillbaka det du köpt inom en viss tid.

Bytesrätt: du kan lämna tillbaka varan och välja en annan i stället, eller får ett tillgodokvitto.

Garanti: säljaren ansvarar för att varan fungerar och behåller kvaliteten under en viss tid.

Ångerrätt: om du köper något på postorder, internet, via telefonförsäljare, från TV-shop eller vid hemförsäljning (men inte när du själv bjuder hem säljaren) har du 14 dagars ångerrätt när du handlar inom Sverige.

Budget och skuldsanering

Bra att lära barnen spara

Ska du flytta hemifrån?
Eller känns det som om lönen försvinner i ett nafs?
Då kan det vara idé att ta kontakt med en budget- och skuldrådgivare som kostnadsfritt ger dig råd och tips rörande din privatekonomi.

Text: Inger Wanhatalo

– **Alla människor mår bra** av att ha sin ekonomi i balans, oavsett inkomststorlek. Du behöver inte vara skuldsatt för att få råd, tips och hjälp med en budgetplanering, det räcker med att du vill ta reda på om det är något i din ekonomi som kan planeras bättre, säger Lena Wiss som är Kiruna kommuns budget- och skuldrådgivare. Men vi lever i ett konsumtionssamhälle och följderna av det kan i bland bli att vi konsumerar mer än vad vår ekonomi tillåter.

– Jag skulle önska att alla tar kontakt med en budget- och skuldrådgivare så fort något händer, inte när huset gått på exekutiv auktion eller skilsmässan är ett faktum. Att kontakta oss betyder inte att man misslyckats med sin ekonomi, tvärtom, man arbetar aktivt för att förbättra den, säger Lena.

Lena Wiss.

Förutom budgetplanering hjälper Lena också till med skuldsanering.

– Den stora skillnaden mellan att göra en skuldsanering och att inte göra det är att om du inte gör det så ligger du hos kronofogden

tills du betalat av alla dina skulder. Väljer man skuldsanering tas alla skulder med i den avbetalningsplan som upprättas och efter fem år är man skuldfri oavsett skuldsumma.

Förra året trädde också två nya förändringar i skuldsaneringslagen i

” Vi lever i ett konsumtionssamhälle och följderna av det kan i bland bli att vi konsumerar mer än vad vår ekonomi tillåter.”

kraft. Dels kan nu även aktiva näringsidkare få skuldsanering, under förutsättning att företagets bokföring är i ordning och dels är kravet om att skulderna ska ha några år på nacken borttaget.

Det råd Lena har att ge för att man inte ska hamna i ett besvärligt ekonomiskt framtida läge är att lägga upp en budget och se till att man har ett sparutrymme hur litet det än är.

– Och föräldrar, lär era barn att spara ihop till saker och ting. Ger man dem allt de vill ha finns risken att de tar med det tankesättet, om att allt kan införskaffas på en gång, in i vuxenlivet. Snabblån kanske kommer in i bilden och börjar det hjulet snurra tar det aldrig stopp. Ge dem kunskap om ekonomi och sparande.

Fakta:

Den ekonomiska rådgivningen ger dig verktyg att hantera din ekonomi efter de förutsättningar som är din verklighet. Det är en möjlighet för dig som vill ha en samtalspartner när det gäller din ekonomi.

Rådgivningen utgörs av arbetet med din hushållsbudget, det vill säga en total genomgång av alla inkomster och utgifter, tillgångar och skulder. Om det finns skulder, diskuteras olika lösningar på de skuldproblem som finns.

Slutresultatet är en hushållsekonomi i balans - både den rådande och den framtida - då du fått verktygen för att hantera din ekonomi.

Bra internetsidor för din privatekonomi: www.konsumentverket.se och www.radron.se

Medvetet miljötänkt i förskolan med Grön Flagg

I Kiruna kommun har förskolorna vid inspirationsträffar visat intresse av att arbeta utifrån ett medvetet miljötänk och det är här som Grön flagg har kommit in. Fyra förskolor har kommit så långt i sitt tänk att de arbetar med att skriva sin ansökan till stiftelsen Håll Sverige Rent. Text: Anne-Sofie Koivisto

Grön Flagg är ett bevis på att en förskola eller skola arbetar efter ett miljömedvetet pedagogiskt tänk. Det synbara beviset är att en flagga antingen hissas i flaggstång eller sätts på väggen, fasadflagga. Grön Flagg är ett verktyg som idag cirka 2 500 förskolor och skolor i Sverige deltar i.

Arbets sättet i Grön Flagg stämmer överens med vad Skolverket skriver om lärande för hållbar utveckling: ”Ett lärande för hållbar utveckling karakteriseras av demokratiska arbetsmetoder och processinriktade förhållningssätt där de lärande är delaktiga och har ett reellt inflytande.”

Arbetstiden per tema och handlingsplan är 6-18 månader. Därefter skickas en rapport

in till Håll Sverige Rent för granskning och när den är godkänd får förskolan eller skolan ett certifikat och en flagga.

För att få behålla flaggan och certifikatet måste de senast efter 6 månader har skickat in en ny handlingsplan, det vill säga ett nytt tema att arbeta med.

Det finns fyra grundprinciper för arbetet med Grön Flagg:

Underifrånperspektiv: Initiativet till ett deltagande i Grön Flagg bör komma från både personalen och barnen/ungdomarna.

Delaktighet: Barn/ungdomar och personal ska samverka under demokratiska former och alla ska ges möjlighet att bidra och delta i arbetet.

Handling: Arbetet i Grön Flagg omfattar undervisning om miljö och hållbar utveckling, men det är viktigt att omsätta undervisningen i praktisk handling, dvs. konkreta aktiviteter som bidrar till en förbättrad miljö och en hållbar utveckling.

Öppenhet: Att arbeta med Grön Flagg innebär att man delar med sig av sina erfarenheter. Att visa upp sitt arbete kan inspirera er själva, andra verksamheter, era familjer och hela er omgivning – ert goda arbete ska ge ringar på vattnet!

Läs mer på:
www.hsr.se/gronflagg

De 6 teman som finns:

Klimat och energi Livsstil och Hälsa
Konsumtion Närmiljö
Kretslopp Vattenresurser

Hur blir det om vi fyller på mer på den här sidan? Klass 2c vid Luossavaaraskolan arbetar med att jämföra och mäta, balansera och väga.

NTA - Naturvetenskap och teknik för alla

Naturvetenskap och teknik är ämnen som Kiruna kommun har valt att satsa på eftersom det är få elever som söker sig till de naturvetenskapliga och tekniska gymnasieutbildningarna. Detta gäller inte enbart Kiruna utan det är ett stort problem i hela landet. Med tanke på den stora bristen på arbetskraft inom dessa yrken så vill Kiruna kommun dra sitt strå till stacken. Text: Anne-Sofie Koivisto • Foto: Asta Nilsson

Kiruna kommun tecknade ett avtal med NTA år 2005 angående medlemskap. Det är alltså medlemmarna, det vill säga kommuner och friskolor, som bildat NTA. –Idag är det 104 kommuner och 11 friskolor som är medlemmar, säger Asta Nilsson, lärare Luossavaaraskolan och

ansvarig för NTA i barn- och utbildningsförvaltningen.

NTA bygger på ett elevaktivt arbetssätt där eleverna gör förutsägelser, testar och får fram ett resultat. Asta Nilsson berättar vidare att eleverna dokumenterar sina arbeten på olika sätt, oftast genom att

skriva, rita och fotografera.

– Det är många andra ämnen som integreras i varje NTA-tema såsom svenska, matte, SO och bild, säger Asta Nilsson.

Mycket av elevarbetet består i att samtala och resonera fram till en

Vilket är tyngst? Johannes Renblom och Matilda Abrahamsson, Luossavaaraskolan 2C, håller på med förutsägelser, dvs de gör en rangordning av vilka burkar de tror är tyngst. Sedan ska de hitta hur de bäst får allt i jämvikt.

>> förutsägelse innan man prövar sin tes.
Man arbetar med olika teman.

–Pedagogerna har fått utbildning i det aktuella temat och då går de igenom uppdragen precis som eleverna, säger Asta Nilsson. Ett tema innehåller cirka 15 uppdrag och eleverna arbetar i grupp, två och två eller fler beroende på vilket tema de arbetar med. Allt arbetsmaterial till de olika teman kommer i blå plastlådor. Materialet räcker till 30 elever.

Följande teman finns i Kiruna kommun:

Jämföra och mäta
Balansera och väga
Fjärilars liv
Från frö till frö
Kretsar kring el
Rörelse och konstruktion
Flyta eller sjunka
Magneter och motorer
Banbrytande teknik
Energi och hållbar utveckling

Fjärilars liv

Magneter

FAKTA:

NTA på nationell nivå drivs som en ekonomisk förening, NTS Produktion och Service (NTA PoS), som bildats av huvudmän för grundskola och förskola. Kommuner och fristående organisationer är välkomna att ansöka om medlemskap.

NTA nationellt är också en utvecklingsenhet, NTS Utveckling (NTA U), som drivs av Kungliga Vetenskapsakademien och Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien i projektform. Kostnader för utveckling av tjänster och produkter belastar inte medlemmarna i den ekonomiska föreningen. Källa: www.nta.kva.se/

Språkcentrum och Jukkasjärvi skola har ett samarbete som ska öka integrationen och minska främlingsfientligheten genom att eleverna arbetar tillsammans. Samarbetet startade som ett projekt med STF och Naturvårdsverket 2005. Fotot är taget vid en av dessa träffar och denna gång är de i Luossavaarabacken hösten 2010.

Språkcentrum

– en okänd del av för- och grundskolan

Den verksamhet som Språkcentrum bedriver är inte ny i vår kommun. Sedan tidigare har man jobbat med hemspråk, svenska 2 och asylklasser. Nu har dessa verksamheter fått nya namn och samlats i en organisation där man arbetar med modersmål, SvA (svenska som andraspråk) och förberedelseklasser.

Text: Anne-Sofie Koivisto Foto: Elisabeth Karlsson

Verksamheten är i huvudsak placerad på Bergaskolan. Delar av förberedelseklass finns i lokaler på Jökels förskola. Största delen av modersmålsundervisningen sker på de olika skolorna i Kiruna C.

I förberedelseklass går till Sverige nyanlända elever. – De yngsta börjar i förskolan som är organiserad efter regelverket för allmän förskola. De äldre får först en intensivkurs i svenska. Därefter börjar de utifrån ålder i en av tre undervisningsgrupper. Här får eleverna undervisning som svenska elever, säger Anders Karlsson, och fortsätter:
– Detta ger oss utmaningar eftersom eleverna har olika skolbakgrund och förkunskaper när de kommer till oss.

Varje lektion ska tillsammans med andra ämnen bli en lektion i svenska. Elevantalet varierar mellan 50-100 stycken. Skolverket har gett riktlinjer om att eleverna bara ska gå i förberedelseklass i 1-2 år därefter ska de integreras i en svensk klass. Modersmålsundervisning i samiska, finska och meänkieli har cirka 300 elever detta läsår i centralorten inklusive Jukkasjärvi.

Svenska som andraspråk har ca 60 elever.

– Språkcentrum är ett eget rektorsområde med en specialiserad verksamhet. Samarbete med de andra rektorsområdena är en förutsättning, avslutar rektor Anders Karlsson.

FAKTA: MÅNADSFILM

■ ■ Är ett projekt där Folkets Hus och Språkcentrum samarbetar kring att eleverna ska få vara med om en bioupplevelse, vilket de flesta aldrig varit med om tidigare.

Vad vi gör med avfallet från vårt hem eller vår verksamhet har blivit allt mer aktuellt i takt med en ökad medvetenhet runt miljöfrågor.

Att en långsiktigt hållbar avfallshantering är en förutsättning för ett framtida hållbart samhälle är nog en självklarhet för de flesta. Men att sedan omsätta detta till verklig handling är inte alltid helt lätt.

Avfall och avfallshantering är en fråga som både berör och upprör och orsaken är enkel – alla genererar vi avfall.

Detta gör att renhållning ständigt är en aktuell fråga.

Text: Tekniska Verken i Kiruna AB Stina Johansson • Foto och illustration: Sandra Eriksson

Vi producerar massor av sopor

Det är Tekniska Verken i Kiruna AB som har hand om insamling och transport av hushållsavfall, och vi strävar efter att ta hand om kirunabornas avfall så effektivt som möjligt. Kiruna kommun är unikt med sina enorma ytor och vi hämtar avfall hela vägen från finska till norska gränsen. Dessutom har vi åtta återvinningscentraler spridda över hela kommunen för att skapa förutsättningar för en fungerande och levande landsbygd.

Vi producerar massor med sopor, mer än ett kilo sopor om dagen och hushållens soppåse består till 80 procent av matavfall, förpackningar eller tidningar. Den genomsnittliga kirunabon lämnar ifrån sig

cirka 450 kilo sopor varje år. Ungefär hälften av det återvinner kommuninvånarna själva på återvinningsstationer och återvinningscentraler. Mycket av kommunens avfall kommer in till de åtta återvinningscentralerna i kommunen. Här hamnar allt avfall som möbler, metallskrot, byggmaterial, fönster, bilbatterier, porslin, leksaker, däck och

farligt avfall med mera. Allt material och föremål som inte är förpackningar till exempel plaströrelser, pulkor, leksaker, stekpannor, grytor med mera ska inte heller lämnas vid återvinningsstationerna utan på återvinningscentralerna. På våra återvinningscentraler i Kiruna kommun tas

”**En Kirunabo lämnar ifrån sig cirka 450 kilo sopor per år.**”

Lars-Olov Berggren vid en av våra sopbilar.

allt avfall om hand på ett miljörätt sätt. Det brännbara avfallet som lämnas in krossas för att sedan transporteras till värmeverket för förbränning. Material som kan återvinnas transporteras till anläggningar för bearbetning, restavfallet som inte kan brännas eller återvinnas kallas deponirest.

Det mesta kan alltså återvinnas och resten hamnar på deponi.

Avfall är en resurs

! **Dina sopor kan innehålla både farliga och värdefulla ämnen.** Genom att sortera dina sopor väl, kan de tas omhand på ett säkert sätt och det mesta kan återvinnas. Ditt hushållsavfall som blir kvar efter att du sorterat ut förpackningar av metall, glas, papper, plast samt tidningar hamnar i den vanliga soppåsen och omvandlas till fjärrvärme och el i vårt lokala värmeverk. Det handlar om att ta tillvara på den energi som vi återvinner från avfall!

Allt vi använder blir en dag avfall. Genom att återanvända och återvinna, det vill säga låta materialen stanna kvar i kretsloppet så länge som möjligt, kan vi spara på jordens resurser. Avfall på fel plats kostar både miljö och pengar. Vi kan alla hjälpas åt att värna och vara rädd om vår natur genom att sortera vårt avfall rätt. Ingen kan göra allt men alla kan göra något, det du gör har betydelse!

Var sopa på rätt plats

Farligt avfall, elektronik, glas, metall och porslin är exempel på avfall som inte hör hemma i värmeverket där vårt brännbara avfall slutligen hamnar. Detta avfall brinner inte utan slaggar igen ugnarna, försämrar förbränningen och kommer ut som restprodukter i form av aska och slagg, i vilket det finns höga halter skadliga ämnen som till exempel tungmetaller.

Genom att redan hemma i våra kök källsortera ut våra förpackningar och tidningar för återvinning skapar vi en resurs istället för ett avfall. En resurs som används till ny produktion och därigenom sparar stora mängder material och energi. Lästa tidningar blir nya tidningar, en gammal >>

FAKTA

■ ■ Det finns 8 återvinningscentraler i Kiruna kommun.

Kiruna	Övre Soppero
Vittangi	Abisko
Karesuando	Saivomuotka
Kuttainen	Svappavaara

Alla är bemannade under öppettiderna och privatpersoner lämnar sitt avfall kostnadsfritt.

I Kiruna och byarna finns även 16 återvinningsstationer där du kan lämna tidningar och förpackningar av glas, metall, plast och papper. En privat entreprenör ansvarar på uppdrag av Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) för städning och snöröjning kring återvinningsstationerna

Tekniska Verken i Kiruna ansvarar inte för återvinningsstationerna och sköter inte heller tömning eller städning. Kontakta Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) om du har frågor eller synpunkter kring återvinningsstationerna, telefon 0200-88 03 11.

BRA ATT VETA:

Det tar 450 år innan en plastflaska som hamnat i naturen har brutits ner.

BRA ATT VETA:

Batterier finns i massor av olika utföranden och kan även vara inbyggda i en produkt. Alla batterier ska samlas in!

>> glasburk blir en glasflaska och kapsylen kan förvandlas till en mutter. Tekniska Verken i Kiruna AB är underentreprenör till Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) samt IL Recycling.

Brännbart avfall	Kärl vid fastigheten
Medicinrester	Apoteket
Farligt avfall	Återvinningscentral
Elektronik	Återvinningscentral
Grovavfall	Återvinningscentral
Trädgårdsavfall	Återvinningscentral
Deponiavfall	Återvinningscentral
Latrin	Återvinningscentral
Förpackningar	Återvinningsstation

Ny sorteringsguide kommer delas ut till alla hushåll under 2012. Ovan ser du nya symboler som ska underlätta sortering.

Tack för att du sorterar!

Mer om sopor >>

Allt avfall hör inte hemma i soppåsen

Det finns massor med avfall som inte hör hemma i soppåsen och som ska tas om hand på annat sätt. Att blanda och slänga all slags avfall i soppåsen är inte tillåtet. Metallförpackningar, andra metallföremål, glas, porslin och elektronik som slängs i soppåsen skapar stora driftsproblem i vårt värmeverk och ska absolut inte slängas i soppåsen. Text: Tekniska Verken i Kiruna AB Stina Johansson • Foto: Sandra Eriksson

– Att slänga sina sopor med tanken att allt brinner bara det är nog varmt är helt fel så är det inte, vi är ett värmeverk som producerar fjärrvärme till kirunaborna säger Andreas Lehto, bränsleingenjör på Tekniska Verken i Kiruna AB.

När metall, elektronik och farligt avfall hamnar i värmeverkets avfallspanna bildas bland annat slagg som skapar stora driftsproblem och metalldelar

kan orsaka stopp i produktionskedjan vilket i värsta fall innebär att avfallsförbränningen får ersättas med olja och el som i sin tur ger ökade kostnader.

– Dessutom påverkas arbetsmiljön för personalen och vi får ökade påfrestningar på vår vatten- och rökgasrening och såklart är det inte heller bra för vår miljö i allmänhet säger Andreas.

Alla produkter med sladd eller batteri ska lämnas som elavfall när de är förbrukade. Det kan finnas inbyggda

batterier i många produkter och då ska hela produkten lämnas in.

Mobiltelefoner, USB-minnen, fjärrkontroller och annan småelektronik som ligger i byrålådan eller ska kasseras ska lämnas in på Återvinningscentralen.

Farligt avfall ska heller aldrig läggas i soppåsen eller hållas ut i avloppet. Farligt avfall är inte bara gamla oljefat

giftiga ämnen som kan skada människor, djur och vår natur. Det ska därför lämnas till närmaste återvinningscentral.

– Alldeles för mycket småelektronik, glödlampor, metall, deponi och glas hamnar i soppåsen. Vi måste bli bättre på att sortera vårt avfall säger Andreas.

Så tänk på vad du slänger i soppåsen!

”Alldeles för mycket småelektronik, glödlampor, metall, deponi och glas hamnar i soppåsen.”

och bilbatterier. Även små mängder som till exempel nagellack gör stor skada. Farligt avfall dyker upp hos oss alla i form av glödlampor, målarfärgrester, kemikalier, oljor, mobiltelefoner, batterier, elektronik med mera. Detta kan innehålla bly, kvicksilver, kadmium och andra

Tips! Tänk förpackning!

! Fråga dig om avfallet är en förpackning eller ej, då är chansen större att du sorterar rätt. Till exempel är en stekpanna av metall, men det är ingen förpackning och ska istället lämnas till återvinningscentralen (ÅVC).

Förpackning?
JA!

Förpackning?
NEJ!

Gör så här med dina gamla förpackningar:

1. Rengör
2. Separera
3. Vik ihop/platta till
4. Återvinn

Tack för att du sorterar!

BRA ATT VETA:
Alla förbrukade produkter
med sladd eller batteri ska
lämnas som elektronikavfall på
Återvinningscentraler.

Här står **Andreas Lehto, bränsleingenjör** på **Tekniska Verken i Kiruna AB** framför avfallsklon som styrs av våra drifttekniker i kontrollrummet 365 dagar per år dygnet runt. Klons rymmer 8 kubikmeter, ungefär 800 påsar med hushållsavfall, och förser vår avfallspanna med avfall som i sin tur blir till fjärrvärme i Kirunas hus och hem. Det sorterade avfallet är vår resurs!

BRA ATT VETA:
7000 insamlade värmeljus-
behållare motsvarar en hel
cykel!

Vi bränner 300 miljoner värmeljus per år i Sverige

Batteri- och glödlampsholkar

Batterier, lågenergilampor och glödlampor klassas som farligt avfall och är skadligt för vår miljö. Dessa får absolut inte slängas i hushållssoporna. Lämna dina glödlampor, lågenergilampor och batterier i samlingsholkarna eller på återvinningscentralen (ÅVC).

Alla slags småbatterier ska lämnas i holkarna och till dessa räknas hushållsbatterier, knappcells-batterier (i klockor, hörapparater m.m.), laddningsbara batterier och blybatterier, sådana som väger tre kilo eller mindre.

Bilbatterier kan du lämna till återförsäljare eller till närmaste återvinningscentral. Apparater med inbyggda batterier samlas in som elektronikavfall.

Mys med värmeljus... men sortera dem rätt!

I Sverige använder vi 300 miljoner värmeljus per år. Om vi skulle återvinna alla behållare sparar vi 1000 ton koldioxid. Värmeljuskoppen är gjord av aluminium, en metall som kan återvinnas om och om igen utan att kvaliteten försämras. När värmeljuset brunnit ner lämnas ljushållaren in som metallförpackning. Värmeljuskoppar som hamnar i soppsäcken kommer in i värmeverkets ugnar och bildar slag som försämrar energiproduktionen. Spara energi genom att återvinna dem!

Tänk på vad du spolat ner!

Innan ett avloppsvatten återförs till naturen ska vattnet vara renat för att undvika att miljön skadas. I våra avloppsreningsverk renas och avlägsnas en stor del farliga ämnen ur det använda vattnet, ämnen som annars kan skada vår natur. Kiruna kommun har 20 avloppsreningsverk från Riksgränsen och Katterjåkk i väster till Saivomuotka i nordöst. Text: Stina Johansson • Foto: Sandra Eriksson

”Man ska inte spola ner annat i avloppet än det som ska vara där och absolut inte tops”, säger Bengt-Göran Rova som jobbat 15 år som drifttekniker på Reningsverket i Kiruna.

När tops spolas ner i avloppet blir det problem och driftsstörningar i Reningsverket och tillslut hamnar topsen i våra vattendrag eftersom allt

inte kan fångas upp i reningsbassängen. Ungefär 15 000 kubikmeter avloppsvatten passerar reningsverket varje dygn. När reningsprocessen är klar återstår avloppsrens som förbränns i vårt lokala värmeverk, slam som används till bland annat gödsel på Kiruna golfbana och såklart renat vatten som släpps ut i våra vattendrag.

– Ibland dyker det upp andra konstiga saker i avloppsrenset som till exempel en julgran, strumpbyxor och löständer men det mesta passerar utan att vi ser det säger Bengt-Göran.

Alla skadliga ämnen kan tyvärr inte renas från avloppsvattnet och därför

har alla ett ansvar att tänka på att inte spola ner föremål eller farliga ämnen i avloppet. Det som spolas ner i toaletter och avlopp försvinner inte. Varje dag spolas det ner en mängd olika saker som inte har i avloppet att göra, t.ex. tops, bindor, tamponger, lösningsmedel, kattsand och strumpbyxor. Det är bara några av de saker som vanligen hittas i reningsverket.

180 liter
vatten använder varje Kirunabo i snitt per dag.

Allt detta ställer naturligtvis till problem såsom stopp och driftsproblem i ledningar, pumpstationer och reningsverk. Det kan även orsaka stopp i ledningarna i ditt eget hus. Många miljöfarliga ämnen som dagligen spolas ner till exempel mediciner, färg, lösningsmedel och övriga kemikalier kan reningsverket inte rena bort. Dessa ämnen släpps därför direkt och orenat ut i våra vattendrag. Genom att inte spola ned något annat än det avloppet är till för, det vill säga urin, avföring, toalettpapper, bad-, disk- och tvättvatten hjälps vi alla åt att bevara vår rena och vackra natur!

Det finns mycket i vårt avloppssystem som INTE hör hemma där!

FAKTA:

- En droppande kran slösar bort cirka en liter vatten i timmen.
- Varje kirunabo använder i snitt 180 liter vatten per dag.
- Varmvatten står för cirka 40 procent av vattenanvändningen i ett hushåll.
- En läckande toalett kan göra av med 0,6 liter per minut

BRA ATT VETA:

Vatten på flaska är 1000 gånger dyrare än det som rinner ur kranen.

Bengt-Göran Rova visar oss hur rent vattnet är när det passerat alla reningsprocesser och innan det släpps ut i Luossajokk.

Tops och annat som inte hör hemma i avloppen och orsakar problem och driftsstörningar.

Biogasanläggning planeras i Vittangi

Tekniska Verken i Kiruna AB och LKAB undersöker just nu möjligheterna till en biogasanläggning i Vittangi som ska producera biogas som kan uppgraderas till fordonsgas med hjälp av produkten BioSling från Vittangiföretaget Arctic Nova. Detta projekt berör inte bara en spännande fråga om energi och miljönytta utan handlar även i högsta grad om landsbygdsfrågor varför lokaliseringen har ett naturligt perspektiv österut i kommunen. Text och foto: Sandra Eriksson

Projektet är ett samarbete mellan Tekniska Verken i Kiruna AB, LKAB och Kiruna kommun där alla tre parter värnar om utveckling av landsbygden samt att producera miljövänlig lokal energi. För tillfället undersöks om avloppsreningsverket i Vittangi kan passa för biogasproduktion och vilka förutsättningar det finns för att ta hand om våtorganiskt avfall från närområdet på bästa möjliga sätt. Ett sätt är att använda slam från avloppsreningsverket i Vittangi.

– Biogas är en fantastisk energiresurs att ta hand om som också har en enorm utvecklingspotential. Vi vill bidra till ett mer koldioxidneutralt samhälle genom att introducera biogas. Det här bidrar också till utvecklingen av näringslivet i den östra kommundelen,

”Vi ser potential i alternativa drivmedel”, säger Lars Erkki, sektionschef Energiprojekt, LKAB och Mats Nilsson, avdelningschef Teknik, Tekniska Verken i Kiruna AB.

säger Mats Nilsson, avdelningschef Teknik, Tekniska Verken i Kiruna AB.

Ett möjligt användningsområde för gasen är att ersätta drivmedlet för tunga fordon och börja använda dualfueltekniken. Denna

teknik innebär att fordonen drivs av en kombination av diesel och fordonsgas. Med hjälp av BioSling binds koldioxiden i rötgas och gör att man på ett energisnålt sätt kan uppgradera den till fordonsgas.

– Vi ser en spännande potential i alternativa drivmedel, inte minst då både LKAB och Tekniska Verken i Kiruna AB disponerar många tunga fordon tillsammans, säger Lars Erkki, sektionschef Energiprojekt, LKAB.

Biogasanläggningen är också en naturlig del i ett större framtids- och miljöperspektiv när det gäller att på ett bättre sätt ta hand om den resurs som avfall faktiskt utgör i samhället.

Lokalproducerad energi skapar oberoende och självständighet samtidigt som det är den viktigaste miljöfrågan vi har att arbeta med. Projektets förstudie ska vara klart under första delen av 2012.

Ett möjligt användningsområde för biogasen är att ersätta drivmedlet för tunga fordon och börja använda dualfueltekniken.

Ventiler och termostater har bland annat Stefan Vennberg, VVS-tekniker vid Kirunabostäder varit med och bytt ut.

Åtgärder som utförs inom energiprojektet år 2011-2013.

Status:

- Belysningsstyrning införs..... Klart
- Vindar isoleras Klart
- Snålspolande kranar installerar..... Klart
- Tids- och temperaturstyrda motorvärmare installeras Klart
- Fönster byts eller tätas vid behov..... Pågår
- Nya fläktaggregat med bättre effekt installeras..... Pågår
- Värmesystem byts ut Pågår

Kirunabostädernas energibesparingsprojekt är igång Så här sparar vi pengar och miljö

Just nu pågår ett treårigt energibesparingsprojekt som ska minska Kirunabostädernas energikostnader och koldioxidutsläpp rejält. ”Vi kommer att reducera energianvändandet med cirka 20 procent och koldioxidutsläppet med 1 000 ton”, säger projektledaren Robert Määttä. Text och foto: Åsa Redin

Kirunabostädernas fastighetstekniker Östen Pekkari, Åke Karlström och Stefan Vennberg har varit med på resan ända från start. De var med och tog fram underlag till den förstudie som ligger till grund för projektet och arbetar nu med de praktiska sparåtgärderna.

Östen Pekkari bevakar att projektets belysningsåtgärder utförs som planerat.

– Vi har installerat rörelsestyrd belysning i trapphus, hissar och garage i våra fastigheter på Högalidsgatan, Terrassgatan och

på Föreningsgatan 25 och 27, tidigare lyste det dygnet runt. Vi beräknar att investeringen i belysning betalar av sig snabbt, förhoppningsvis redan efter 1,5 år, säger Östen.

Nya, mer effektiva fläktaggregat installeras också. Lindexhuset och Rymdhuset fick nya aggregat under 2011. Under 2012 är det Kupolens och Centralskolans tur. Dessutom ses värmepumparna i vissa fastigheter över.

– Vi har bytt ventiler, termostater och

justerat värmesystemen på Ripvägen i Tuolluvaara och på äldrebroendena Gläntan och Mellanboendet, berättar VVS-teknikern Stefan Vennberg.

– Det ska bli mycket intressant att se resultatet av projektet, säger Stefan.

Hur mycket klarar vi av att spara utöver garantinivån?

– Vi kommer att se de första effekterna redan i vinter, avslutar projektledaren Robert Määttä.

Kirunabostäder tipsar!

ÅTGÄRDER SOM SPARAR PENGAR OCH MILJÖ:

- Byt till LED-lampor och släck dem när du lämnar rummet. Dyrare i inköp men du tjänar in det på minskad energiförbrukning!
- Använd motorvärmaren rätt. Vid -15°C och kallare bör man inte använda motorvärmare längre än 1,5 timme. Vid 0°C räcker det med maximalt 1 timme.

• Vatten värmer du energisnålast i vattenkokare eller mikrovågsugn.

• Hängtorka tvätten i största möjliga utsträckning istället för att torktumla.

• Tvätta med fylld tvättmaskin och använd lägsta lämpliga temperatur. Använd sparprogrammet vid tvättning.

• Använd aldrig kastruller som är mindre än spisplattan och använd alltid lock.

• Laga eller byt droppande kranar och rinnande toaletter.

• Låt inte vattnet rinna medan du borstar tänderna – och spara ett badkar vatten i veckan.

Nu har Inger-Sofie flyttat in på Nya Glaciären

Här är första hyresgästen!

Inger-Sofie Näkäljärvi, 22 år, är en av de första hyresgästerna i det nyligen inflyttningsklara bostadsområdet Nya Glaciären. Den 19 december 2011 kunde hon sätta nyckeln i dörren till sin nyrenoverade etta på Glaciärvägen 2.

Vi passade på att ställa några frågor till Inger-Sofie, som är en av 30 nya hyresgäster på Nya Glaciären.

Varför sökte du bostad på Glaciären?

– Jag har sökt lägenhet hos Kirunabostäder länge. Jag har stått i kö sedan 2006 och nu fick jag det första erbjudandet. Jag tyckte att det var kul med en helt nyrenoverad lägenhet.

Har du fått den information du behöver om de nya lägenheterna?

– Ja, det tycker jag. Jag besökte Bostadsförmedlingen där jag fick svar på mina frågor och en broschyr om Glaciären som innehöll det viktigaste. Allt har fungerat bra med intresseanmälan på hemsidan med mera.

Hur fungerade valet av färger på tapeter och kakel i kök och toalett?

– Det var ett bra basutbud av färger, inga helt tokiga, skrikiga färger. Det var enkelt att göra ett val från dem.

Vad är viktigt för dig i ditt nya boende?

– Det är bra att det är nytt och fint. Jag ser också fram emot att ha garage och att området ligger i utkanten av Kiruna, nära natur, skoterled och motionsspår.

Vad har du för förväntningar på Kirunabostäder som hyresvärd?

– Att allt ska fungera och att jag får hjälp med problem då det behövs.

Första hyresgästen. Annelie Vinsa, vd Kirunabostäder, passar på att överlämna en blombukett och en inflyttningspresent till Inger-Sofie Näkäljärvi.

Besök vår webb www.kirunabostader.se eller kontakta Bostadsförmedlingen för ytterligare information:
E-post: marknad@kirunabostader.se,
telefon: 0980-708 51
eller hälsa på oss i Gamla Brandstationen.

Välkommen!

NYA GLACIÄREN

Inflyttning

Etapp 1: 30 lägenheter 19 december 2011
..... 20 lägenheter sista mars 2012
Etapp 2: 50 lägenheter sommaren 2012
Etapp 3: 10 lägenheter oktober 2012

Lägenheterna i etapp 2 släpps för bokning i februari-mars 2012.

Snart lyser det i alla fönster. Första hyresgästerna på Nya Glaciären flyttade in 19 december.

Förekommer våld i dina nära relationer?

Här finns hjälp att få

Socialtjänsten i Kiruna kommun arbetar idag aktivt med våld i nära relationer. Bland annat finns en relationsfridsgrupp bestående av personal från Individ- familj och biståndsgruppen (IFB). Text och foto: Stefan Wikström

Gruppen arbetar med att ge stöd till den som utsatts för våld och våldsutövaren. Även barn som bevittnar våld kan få hjälp via utbildad personal i Trappanmodellen. Relationsfridsgruppen ansvarar också för att utbilda övrig personal inom socialförvaltningen samt utveckla och uppdatera arbetet gällande våld i nära relationer.

Socialtjänsten har enligt lag skyldighet att hjälpa den som utsatts för våld, barn som bevittnat våld

samt den som utsätter närstående för våld. Socialtjänsten kan erbjuda olika typer av stödsatser, både akut och mer långsiktigt.

Våld i olika former är ett väldigt vanligt mänskligt fenomen, som de allra flesta människor kommer i kontakt med. Det

orsakar oerhört stort lidande för de som utsätts för och som bevittnar våld, och har även negativa konsekvenser för den som utövar våld. Därutöver leder det till stora samhällsekonomiska efterverkningar, bland annat i form av polis och sjukvårdskostnader.

Definitionen av våld är ”varje handling

riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denne

person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill”.

Grupper som utsätts för våld i nära relationer är framförallt kvinnor. Särskilt utsatta grupper är kvinnor

med invandrarbakgrund, kvinnor med funktionshinder, äldre kvinnor och kvinnor med missbruksproblem. Även våld i samkönade relationer och män som blir utsatta förekommer.

” **Socialtjänsten har enligt lag skyldighet att hjälpa den som utsatts för våld**”

Har du behov av att prata med någon eller få hjälp kan du kontakta Socialtjänsten via telefon:

0980-700 00 eller **703 44**.

Har du frågor eller vill ha stöd och samtal till ditt barn och ungdom kan du kontakta Trappansamtalare:

Monica Autio, 0980-700 57 eller **Birgitta Engvall, 0980-701 07**.

Vid Socialtjänsten i Kiruna jobbra bland annat Lisbeth Isaksson, Missbruk, Seija Uusitalo, Bostadsanpassning, Marianne Nergård, Ungdomar, Monica Autio jobbar vid ekonomi och Birgitta Engvall, Öppenvård.

TRAPPAN – KRISAMTAL MED BARN OCH UNGDOM

■ ■ **Trappanmodellen är ett sätt att föra krissamtal med barn och ungdom** som upplevt våld i hemmet mot mamma eller pappa. Kiruna kommuns socialtjänst kan erbjuda krissamtal för barn och ungdomar mellan 4-18 år via två utbildade handläggare.

Trappan är ett jagstödande program där barnet tillsammans med samtalsledaren ska bearbeta det barnet har upplevt och stärka de resurser barnet har.

Barn och ungdomar som upplevt våld kan få psykosociala problem om de inte får bearbeta det upplevda traumat.

Innan trappansamtalen påbörjas har personalen samtal med barnets föräldrar där föräldrarna lämnar samtycke till samtalen. Personalen informerar om samtalens utformning, att de har tystnadsplikt men även anmälningsplikt.

Varje samtal med barnet varar en timme. Samtalen är kostnadsfria. Under samtalen ska barnet ha en lugn och trygg miljö i hemmet. Vid avslutande samtal görs en bedömning om barnet är i behov av ytterligare stöd.

FOTO: Jörgen Medman. Observera att personen på bilden inte har med innehållet i texten att göra.

Ensamkommande ungdomars boende invigt

Den första september 2011 öppnade Kiruna kommun ett hem för boende och omsorg med 10 platser för ensamkommande barn och ungdomar i åldern 15-17 år. Den 10 november 2011 invigdes boendet officiellt av kommunchef Stefan Hämäläinen. Text och foto: Stefan Wikström

Den 6 september kom de tre första ungdomarna till boendet. En vecka senare var de övriga platserna tillsatta. Ungdomarna kan komma från hela världen, men just nu har man ungdomar från Afghanistan, Somalia, Kenya och Vitryssland.

Innan de unga kommer till boendet har de passerat ett transitboende

i Malmö, Stockholm eller Skellefteå. De har ansökt om asyl och slussas från transitboendet ut till olika kommuner i Sverige, som tar emot ensamkommande barn och ungdomar. I nuläget är det 227 kommuner som har en överenskommelse om att ta emot dessa ungdomar.

Ungdomen inackorderas på boendet och får en god man utsedd de första dagarna av sin vistelse på boendet. Gode mannen

har ungdomarna tills de får beslut om uppehållstillstånd, normalt efter två-tre månader. Då utses en särskilt förordnad vårdnadshavare, om ungdomen fortfarande är under 18 år. I vissa fall kan ungdomarna vara kvar på boendet tills de fyller 21 år beroende på mognad och ålder.

Av boendets tio platser är tre asylplatser. Det innebär att när åtta av de boende ungdomarna fått uppehållstillstånd, måste en flytta ut ur boendet, för att bereda plats för en ny asylsökande ungdom. För att lösa detta kommer man att ha tillgång till tre utslussningslägenheter i området. Där kan ungdomarna bo innan de tar steget ut till egen lägenhet.

På boendet arbetar 8 personal och en enhetschef. Man har bemanning dygnet runt. Deras uppgift är att handleda och vara mentorer för ungdomarna. De skapar

en trygghet och rustar ungdomarna för att leva ett självständigt vuxenliv. När ungdomarna kommer till boendet håller man ett ankomstsamtal med hjälp av telefontolk. Man informerar om samhället och Sverige, lagar och regler. Ungdomarna får börja i skolan efter en till två veckor och man arbetar med aktiviteter och föreningsliv. Flera av dem spelar fotboll, några tränar brottning och boxning samt går på danskurser. Ungdomarna går på Ungdomens hus och spelar biljard, bordtennis och träffar svenska ungdomar. De har också träffat egna landsmän och umgås med dem.

Personalen har gjort studiebesök på andra boenden och man har erfarenhet att det går bra för många av de här ungdomarna. De uppger dock att det saknas många platser för ensamkommande barn och ungdomar i Sverige och att fler kommuner borde teckna avtal med Migrationsverket.

Ungdomarna får börja i skolan efter en till två veckor och man arbetar med aktiviteter och föreningsliv.

Ungdomar och personal på boendet, från vänster: Abdullah Ahmedi, Anders Nilsson, personal, Mohsen Ensani, Hamid Reza och längst fram Mostaba Hosseini. Samma dag som den officiella invigningen av boendet hölls, fick den första ungdomen sitt uppehållstillstånd.

Ayatolla Mahsoudi och Sven-Ingvar Mukka på boendet för ensamkommande ungdomar.

Framtida rekrytering - en stor utmaning för socialförvaltningens Marknadsföringsgrupp

Text och foto: Stefan Wikström

■ ■ **Marknadsföringsgruppen är en arbetsgrupp** på socialförvaltningen, som via marknadsföring arbetar med rekrytering för framtiden. Ett led i arbetet är att besöka skolorna i Kiruna kommun och prata med elever i årskurs 8 och 9 samt med eleverna på gymnasiets omvårdnadsprogram.

Arbetsgruppen har arbetat med att ta fram annonsmaterial och en informationsfolder om olika yrkesgrupper på Socialförvaltningen. Praktikplatser till elever i grundskolan, nya och tydligare rutiner för introduktion och bredvidgång för vikarier samt arbetsuppgifter för feriearbetare och praktikanter enligt Arbetsmiljöverkets regler är också något som arbetsgruppen arbetat och arbetar med.

Under Kirunafestivalen hade Marknadsföringsgruppen en informationsmonter som festivalbesökarna kunde stanna till vid och där få ta del av informationen om socialförvaltningens olika yrkeskårer. Marknadsföringsgruppen deltar även vid olika slags möten och träffar med andra aktörer, såsom Arbetsförmedlingen och barn och utbildningsförvaltningen. Gruppen bjöds bland annat in till Framtidståget som hade informationsdagar till elever på högstadiet.

Arbetsgruppen har en stor utmaning framför sig, med tanke på att socialförvaltningen inom en femårsperiod

Barbro Olofsson, dagverksamheten, Nell Nyström, hemtjänsten och Marita Eriksson, gruppboende.

kommer att behöva rekrytera över 100 nya medarbetare till sina verksamheter. Nämnas bör också att vikariebehovet och behovet av sommarvikarier kommer att fortsätta öka.

Vinnande förslag för konstnärliga gestaltningen till Nya Raketskolan

Den öppna idétävlingen om konstnärlig gestaltning till Nya Raketskolan fick en fantastisk respons och lockade hela 158 konstnärer att skicka in nästan 300 olika förslag.

Juryen har hittills fastnat för fyra förslag men juryarbetet fortsätter med ytterligare två ytor. Nya Raketskolan invigs i slutet av augusti 2012, det vill säga nästa höst, och då ska samtliga konstverk vara på plats.

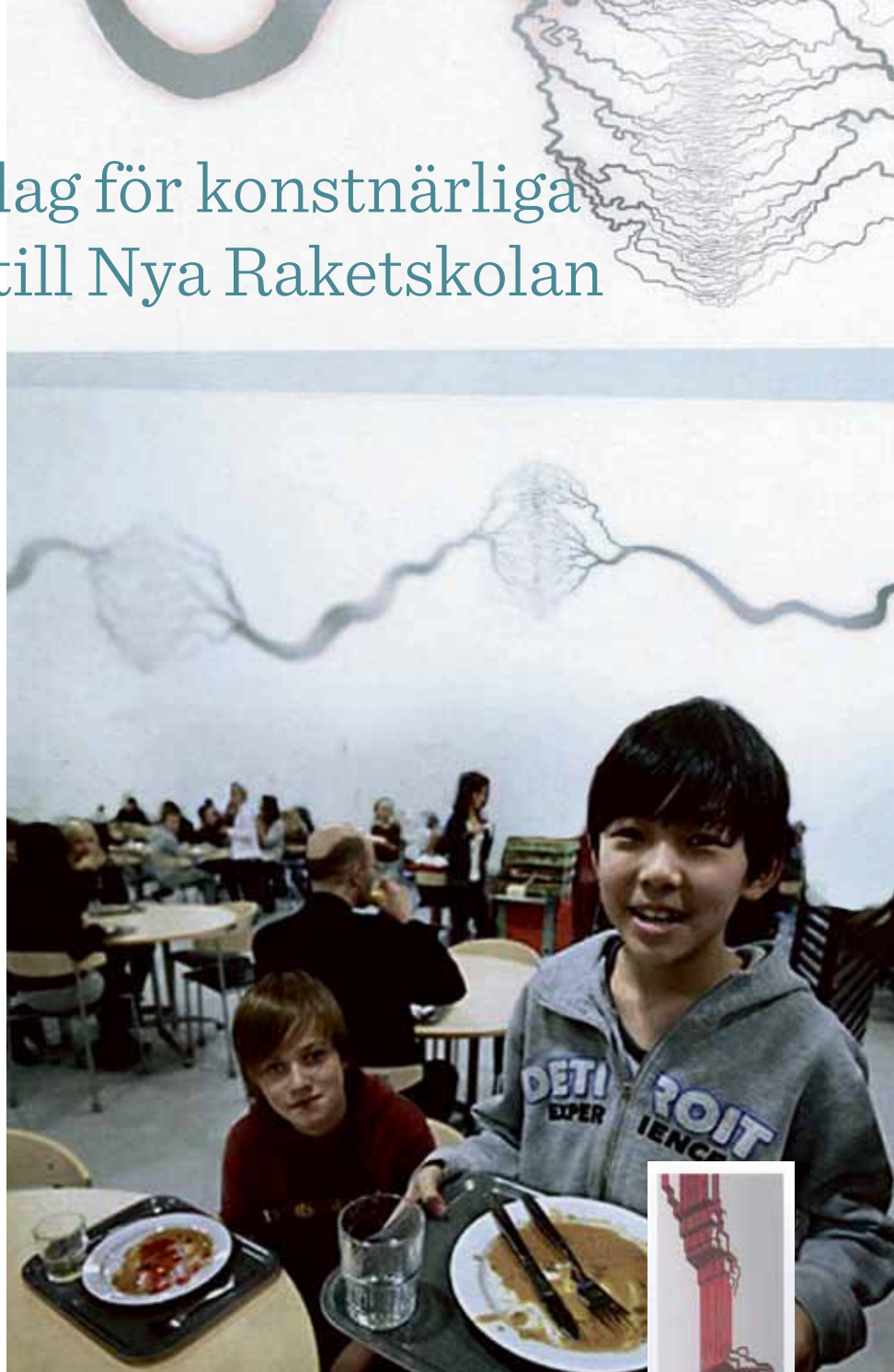
De fyra vinnande förslagen kommer från konstnärerna Magdalena Nilsson (Stockholm), Johan Malmström (Lidköping), Agneta Sofiadotter (Lund) och Fredrik Vestergård (Göteborg). Fredrik Vestergård är också årets Kirunastipendiat.

Samtliga konstnärliga förslag har varit anonyma för juryen. Juryen har bestått av Gunilla Samberg - Umeå, utsedd av KRO (Konstnärernas riksförbund), Maria Ragnestam, projektledare för Konstmuseet i Norr, Jennifer Sirkka, elev från Raketskolan och Roger Suup, ordförande i Barn- och utbildningsnämnden som beställarrepresentant. De vinnande förslagen kommer att visas i Stadshuset, juryns motiveringar läser ni här intill bilderna.

Magdalena Nilsson:

Ett tematiskt verk som på ett lekfullt sätt anknyter till lärandet. Verket inbjuder hela tiden till nya upptäckter och är väl integrerat i gestaltningen av utrymmet. Verket inspirerar också till ett eget skapande och materialet är beständigt över tid.

Juryns motivering, Johan Malmström:

Fantasieggande rörelse som växer i rummet och knyter an till vattnets flöde. Organiska former som också associerar till livet. Ett möte mellan det hårda och det mjuka i ett poetiskt bildspråk som är öppet för olika tolkningar. Kontrasterar och kompletterar rummets övriga färgsättning. Beständigt, hållbart material.

Agneta Sofiadotter:

Tuschteckningar på plexiglas som genom en detaljrikedom återger ett personligt bildspråk. En direkt teknik som talar till eleverna och deras eget skapande.

Fredrik Vestergård:

Ett monumentalt verk med teknik och ljus som nyttjar rummet och rymden på ett bra sätt. Verket skapar en spänning genom sin utformning och går att uppfatta på alla fyra våningsplanen.

Konstmuseet i Norr - vad händer härnäst?

Just nu formas verksamheten inom Konstmuseet i Norr kring frånvaron av en fysisk byggnad, berättar projektledaren Maria Ragnestam. Istället utgår den länsövergripande verksamheten, med bas i Kiruna, från den konstnärliga processen och mötet med både den vana konstpubliken och en bred allmänhet. Detta formar en rörlig struktur och främjar ett nytt sätt att betrakta konsten och vad ett konstmuseum kan vara. Det senare är också en fråga som kommer att diskuteras i april 2012 på seminariet Vad är ett konstmuseum?

Text: Marianne Öhman och Maria Ragnestam

”Genom att i nära samarbete med konstnärerna skapa de bäst lämpade förutsättningarna i tid och rum för att producera och visa konst, så skapas verk som blir specifika för den plats där de tar form”, säger Maria Ragnestam.

Det är ett uttryck som blir intressant inte minst på en plats som Kiruna där staden är införlivad i ständiga diskussioner och en kontinuerlig förändring som blir viktig att knyta an till och aktualisera även genom konsten.

Till exempel berättar Maria Ragnestam om Anna Hesselgrens interaktiva verk Still Alive, som man planerar att genomföra under hösten 2012. Där blir konsten en del av stadens arkitektur och invånare. Projektet möter sin publik i det offentliga rummet,

men skiljer sig samtidigt från idén om offentlig konst då verket bara finns under en tillfällig period. Hesselgrens verk i form av sovande män, i mörkret självlysande objekt, placeras ut på olika platser i staden. Personer som hittar objekten kan plocka upp dem och bli ägare av skulpturerna och samtidigt bli en del av det interaktiva verket genom att skänka ett bidrag till en organisation eller förening, som upphittaren anser bidrar till att hjälpa människor som på ett eller annat sätt farit illa i det offentliga rummet. Det här är ett projekt vars form också passar väl ihop med Konstmuseet i Norr:s länsövergripande uppdrag och som tillsammans med en rad andra projekt kommer att synas på flera platser i länet, menar projektledaren Maria Ragnestam avslutningsvis.

Maria Ragnestam är projektledare för Konstmuseet i Norr.

Kulturveckan på turné

■ ■ För tredje gången i rad genomförde fritids- och kulturförvaltningen en Kulturvecka där samtliga verksamheter genomför olika aktiviteter såsom träning, tävlingar, dans, skrivande, musik och film.

Kulturskolan åkte under veckan på turné för att sprida kultur till kommunens alla hörn. Kulturveckan är ett led i genomförandet av den Kulturplan för barn och unga som fritids- och kulturförvaltningen antagit. Uppdraget är att arbeta för en kulturgaranti för samtliga barn och unga i kommunen, oavsett bostadsort och skola.

Barnen i Abisko, Övre Soppero, Karesuando, Vittangi, Svappavaara, Tuolluvaara skola, Jukkasjärvi samt finska Karesuando fick vara med om olika workshops. Barnen i årskurs f-3 hade läst boken ”Till vildingarnas land” som de sedan med hjälp av dansläraren Johanna och ackompanjatorerna Ellen och Malin fick levandegöra genom dans. De äldre barnen har dansat streetdance, provat på brassinstrument samt spelat pop och rock.

Under veckan har även tre konserter genomförts; flöjtkonserter på fyra skolor i Kiruna C, barnkören samt stråkeleverna hade en spökonserter och i Vittangi kyrka spelade Kiruna blåsensemble tillsammans med piano, stråk- och brasselever från Kulturskolan.

Vi vill tacka alla entusiastiska elever och lärare och hälsar er välkomna till nästa Kulturvecka som blir vecka 19 till våren!

Kulturskolan nystartar stråkundervisning!

■ ■ Sedan augusti 2011 har Kirunas barn och ungdomar återigen möjligheter att spela fiol på Kulturskolan efter flera års uppehåll. Stråkläraren Tanja Jakimainen och några av hennes 34 elever hade under Kulturveckan sitt första framträdande i samspel med Kulturskolans barnkör.

Föräldrar och syskon till elever var inbjudna att lyssna till fyra sånger med spöktema vilket eleverna genomförde med glans!

Vi lär oss spela fiol. Tanja Jakimainen undervisar Noah Timander och Jennifer-Isabel Valencia Nilsson.

Bostäder på gång i Svappavaara

Det har nog inte undgått någon att det sjuder av framtidstro i Svappavaara. För att möjliggöra byggande av fler bostäder pågår ett arbete med ny detaljplan för kvarteren Långbacka och Skogsbacka i Svappavaara, där tanken är att det ska byggas fem flerbostadshus med totalt cirka 20 lägenheter.

Marja Suikki, planhandläggare, berättar att området idag är planlagt för enbostadshus och att detaljplanen därför måste ändras innan de tänkta bostäderna kan börja byggas. Planprocessen är i full gång och detaljplanen beräknas kunna antas av miljö- och byggnämnden i oktober 2012. Under hösten hölls ett välbesökt informationsmöte i Svappavaara med anledning av planändringen, och planförslaget beräknas ligga ute på samråd till februari 2012.

Under samrådstitiden har berörda grannar och myndigheter att lämna synpunkter på förslaget. När synpunkterna från samrådet har sammanställts och eventuella justeringar gjorts, ställs planen ut för granskning innan den till slut är färdig att antas. Vid årskiftet bodde 438 personer i Svappavaara.

För mer information, se kommunens hemsida:
www.kommun.kiruna.se/Bygga-och-Bo/Detaljplaner

Skisser över tänkt ny bebyggelse. Illustrationer: White.

Larmcentralen avvecklas

I Kiruna Information nr 2 2011 kunde du läsa om KSS (larmcentralen) och dess verksamhet.

Nu står det klart att KSS ska avvecklas, men vad innebär det egentligen för dig som kommuninvånare?

Sedan mitten av december sker all utlarmning vid nödsamtal via SOS Alarm eftersom kommunens larmcentral är under avveckling. Räddningstjänstens larmcentral har hanterat larm som kommit in via 112, men även socialtjänstens trygghetslarm samt kommunens automatiska larm som till exempel brand- inbrotts- och tekniska larm.

För dig som kommuninvånare innebär förändringen ingen praktisk skillnad, vid nödsituation ringer du precis som tidigare 112 för att få hjälp.

– För de personer som idag har och i framtiden får trygghetslarm ska nedläggningen av larmcentralen i Kiruna inte heller innebära några förändringar från det som varit, säger Per-Erik Baas, stabschef vid socialförvaltningen. Vi kommer att göra en upphandling av larmmottagning och förmedling. Det finns flera leverantörer av dessa tjänster och det fungerar utan anmärkning inom länets övriga kommuner som inte har egna larmcentraler. / Text: Lisbeth Pekkari

Vid nödsituation
ring alltid 112!

 SOS Alarm
För ett tryggare samhälle

På ny tjänst

Ann-Catrin Fredriksson har anställts som kommunjurist vid kommunkontoret.

Ulf Nygren har anställts som ny förvaltningschef vid miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Carina Salomonsson har anställts som ny bibliotekschef vid fritids- och kulturförvaltningen.

Nyanställd

Martin Sundberg har anställts som bygglovschef vid miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Fritids- och kulturförvaltningen

Förskolelyftet

■ ■ 2009 fick Skolverket i uppdrag att ansvara för Förskolelyftet. Satsningen handlar om fortbildning av personal i förskolan och omfattade 600 miljoner kronor under åren 2009 och 2011. Fortbildningen startade hösten 2009. Fortbildningen för barnskötare och förskollärare hade som mål att pedagogiskt stödja och stimulera barns språkliga och matematiska utveckling, samt för förskollärare dessutom innehålla uppföljning och utvärdering av förskolans verksamhet. I Kiruna har 12 förskollärare och 6 barnskötare fått möjligheten att delta. De har läst mot LTU, Luleå tekniska universitet. De har fått studera på arbetstid med 80 % lön under utbildningstiden. **Mer information finns på: www.skolverket.se/utveckling_och_bidrag/amnesutveckling/2.1820/om-forskolelyftet-1.60779**

Fritids- och kulturförvaltningen

Midnattsolstigen populär

■ ■ **Att promenera efter Midnattsolstigen** bakom Luossavaara har blivit en populär aktivitet bland kirunabor och besökare. Från maj månad och fram tills nu har cirka 23 000 personer gått stigen, enligt den personräknare som finns uppsatt längs stigen.

Priser i Luossabacken

■ ■ Dagkort köps i backen och kostar 50 kr för ungdomar och 100 kr för vuxna. Säsongskort finns till försäljning på Sporthallen och kostar 700 kr för ungdomar, 1400 kr för vuxna samt 2900 kr för familjekort.

Kirunabostäder AB

Följ Kirunabostäder på Facebook

■ ■ Sedan november 2011 finns Kirunabostäder på Facebook. På sidan skriver vi om stort och smått som händer inom företaget. Hyresgäster och allmänhet kan ställa frågor, komma med tips och förslag och kanske diskutera med sina grannar i bostadsområdet. Sidan bemannas kontorstid under vardagar. Felanmälningar och kundtjänstfrågor hänvisas till ordinarie kontaktvägar via telefon eller webb. Besök oss gärna på Facebook!

Foto: Petra Sternlund

Våra badhus är öppna – här kan du bada!

■ ■ **Passa på att besöka någon av de övriga simhallarna i Kiruna kommun under tiden som renoveringen av Simhallsbadet i Kiruna pågår. Actic Gym har flyttats över till Sporthallen och på Sporthallen finns även möjlighet till bastubad.**

Vittangi

Måndag, onsdag: 16.00-20.00
Barnbad (fr 6 år): 16.00-17.30
Familjebad: 17.30-18.30
Vuxensim: 18.30-19.30
Fredag: 15.00-19.00
Barnbad (fr 6 år): 16.00-17.30
Familjebad: 17.00-18.30
Kassan stänger 30 min före stängning

Abisko

Onsdag: 16.00-20.00 **Lördag:** 14.00-18.00. Badet drivs av Arcticguides

Svappavaara

Måndag: 16.00-20.00
Vuxensim: 19.00-20.00
Onsdag: 15.00-20.00
Vuxensim: 18.30-20.00
Fredag: 15.00-19.00
Vuxensim: 18.00-19.00
Kassan stänger 30 min före stängning

Karesuando

Måndag och onsdag: 16.30-20.30
Barnbad (simkunniga): 16.30-18.00
Familjebad: 18.00-19.30
Vuxenbad: 19.30-20.30
Söndag: 15.00-18.00
Barnbad (simkunniga) 15.00-16.00
Familjebad: 16.00-17.00
Vuxenbad: 17.00-18.00
Badet drivs av föreningen Karesuando Fyrklöver

Då gick vi ner till Luossajärvi och badade

Med kaffetermos, saftflaska och kex i väskan, strandtäck och frottéhanduk under armen. Och med badringen, hinken och spaden styrde vi kosan mot badstranden de där riktigt varma och sköna högsommardagarna. Alltid fullt med sommarlediga barn och vuxna, alltid kompisar att leka med.

Fram till början av 1970-talet solade och badade vi vid Luossajärvi bland badhytter, bryggor, hopptorn och lekplats.

På andra sidan sjön låg gruvberget och LKAB:s pampiga kontor, invigt 1960. Bakom ryggen hade vi vårt vackra stadshus med klocktornet som dagligen spelade sin specialmelodi på slaget tolv, komponerad av Werner Wilhelm Glaser. Somliga tyckte den lät mer som när man skjuter en salva i gruvan än just en melodi.

Foto: Börje Rönnberg, Kiruna kommuns bildsamling ©

